

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 13. november 2017
(OR. en)

14190/17

CFSP/PESC 996
CSDP/PSDC 622
COPS 351
POLMIL 137
CIVCOM 218

MENETLUSTE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	13. november 2017
Saaja:	Delegatsioonid

Eelmise dok nr:	13963/17
-----------------	----------

Teema:	Nõukogu järeldused julgeoleku ja kaitse kohta ELi üldise strateegia raames - Nõukogu järeldused (13. november 2017)
--------	--

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu 13. novembril 2017 toimunud 3574. istungil vastu võetud nõukogu järeldused julgeoleku ja kaitse kohta ELi üldise strateegia raames.

NÕUKOGU JÄRELDUSED JULGEOLEKU JA KAITSE KOHTA ELI ÜLDISE STRATEEGIA RAAMES

1. Nõukogu tõstab esile märkimisväärsed edusamme, mida on tehtud julgeoleku ja kaitse tugevdamisel ELi üldise strateegia järelmeetmete raames, järgides Euroopa Ülemkogult saadud korrapäraseid suuniseid ja tuletades meelde oma vastavasisulisi järeldusi. Nõukogu on jätkuvalt pühendunud ELi ambitsioonitaseme rakendamisele väliskonfliktidele ja -kriisidele reageerimisel, partnerite suutlikkuse suurendamisel ning ELi ja selle kodanike kaitsmisel. Sel eesmärgil kutsub nõukogu üles jätkama tööd, et luua julgeoleku ja kaitse valdkonnas tõhusam, suutlikum ja ühtsem liit ning tugevdada selle ühist julgeoleku- ja kaitsepoliitikat (ÜJKP).

Praeguses ebastabiilses ja ebakindlas julgeolekuolukorras jätkavad Euroopa Liit ja liikmesriigid tööd, et teha ära senisest rohkem, sealhulgas võttes kohustuseks teha kättesaadavaks piisavalt lisavahendeid, eesmärgiga panustada otsustavalt kollektiivsetesse jõupingutustesse ja võtta suurem vastutus oma julgeoleku eest, võttes samal ajal arvesse riikide olusid ja õiguslikke kohustusi. Euroopa praeguste ja tulevaste julgeoleku- ja kaitsealaste vajaduste täiendav käsitlemine suurendab ELi suutlikkust tegutseda julgeoleku tagajana ja tema strateegilist autonoomsust ning parandab tema võimet partneritega koostööd teha. Sellega seoses aitab see ka tõhustada Euroopa panust reeglitel põhinevasse maailmakorda, mille keskmes asub ÜRO. See aitab samuti tagada hea koordineerimise ja vastastikkuse tugevdamise ELi ja NATO vahel, austades täiel määral kaasamise, vastastikkuse ja ELi otsuste tegemise sõltumatuse põhimõtet, ning tugevdada atlandiüleseid suhteid.

Alaline struktureeritud koostöö

2. Nõukogu väljendab heameelt liikmesriikide tänase ühisteate üle, mis käsitleb nende kavatsust osaleda alalises struktureeritud koostöös ja sisaldab loetelu siduvamate kohustustest, mille nad kooskõlas aluslepingu sätetega võtavad kaitseinvesteeringute, võimete arendamise ja operatiivse panuse vallas, samuti juhtimisalaseid ettepanekuid. See on Euroopa julgeoleku ja kaitse seisukohast ajaloolise tähtsusega samm. Ühisteade jääb avatuks teistele liikmesriikidele, kes soovivad veel sellega ühineda.

Pidades silmas alalise struktureeritud koostöö loomist käesoleva aasta lõpuks, nagu Euroopa Ülemkogu on ette näinud, nõukogu:

- jääb ootama ELi lepingu artikli 46 lõike 2 kohase nõukogu otsuse vastuvõtmist enne käesoleva aasta lõppu;
- peab tervitatavaks alalises struktureeritud koostöös osaleda otsustavate liikmesriikide kavatsust esitada kõnealuse nõukogu otsuse vastuvõtmise ajaks vastavad riiklikud rakendamiskavad, milles kirjeldatakse nende suutlikkust täita võetud kohustusi, mis on ühtlasi aluseks iga-aastasele hindamisele;
- rõhutab, kui tähtis on alalises struktureeritud koostöös osaleda kavatsevatel liikmesriikidel määrata kindlaks esimesed alalise struktureeritud koostöö projektid, milles lepitakse kokku, kui alaline struktureeritud koostöö ametlikult luuakse – seda nii võimete arendamise kui ka vägede operatiivse mõõtmise osas –, eesmärgiga optimeerida kättesaadavaid vahendeid ja parandada nende üldist tõhusust, toetades ELi ambitsioonitaset ja kolme strateegilist prioriteeti. Seni tehtud ettepanekud tuleks seada prioriteetide kaupa järjekorda, et koostada alalise struktureeritud koostöö projektide täpne loetelu. Nõukogu peab sellega seoses tervitatavaks Euroopa Kaitseagentuuri (EDA) ja Euroopa välisteenistuse (sh ELi sõjalise staabi) panust ühtse lähenemisviisi ja hindamismetoodika väljatöötamisse, pidades silmas tulevast projektide väljavalimise mehhanismi;

- märgib kooskõlas ühisteatega, et projektis osalejad võivad erandjuhtudel kutsuda osalema kolmandaid riike kooskõlas üldise korraga, mille nõukogu määrab aegsasti kindlaks vastavalt ELi lepingu artikli 46 lõikele 6. Need riigid peavad andma alalise struktureeritud koostöö projektile olulist lisaväärtust, aitama tugevdada alalist struktureeritud koostööd ja ÜJKPd ning täitma suuremaid kohustusi. See ei anna sellistele kolmandatele riikidele otsustusõigust alalise struktureeritud koostöö juhtimise küsimustes. Peale selle otsustab alalise struktureeritud koostöö formaadis tegutsev nõukogu, kas üldises korras kehtestatud tingimused on iga vastavate projektis osalejate poolt osalema kutsutud kolmanda riigi poolt täidetud;
- jääb ootama alalise struktureeritud koostöö tõhusat ja koordineeritud rakendamist, nii et kasutataks maksimaalselt kõiki olemasolevaid struktuure.

Euroopa Kaitsefond

3. Nõukogu tervitab Euroopa Kaitsefondi rakendamisel tehtud edusamme, eelkõige kaitsealaste teadusuuringute ettevalmistava meetmega alustamist ja Euroopa kaitsevaldkonna tööstusliku arendamise programmi määrase kiiret läbivaatamist. Võttes arvesse kõiki Euroopa Ülemkogu 2017. aasta oktoobrikuu järeldustes nimetatud asjakohaseid elemente, loodab nõukogu saavutada üldise lähenemisviisi enne 2017. aasta lõppu. See sillutaks teed Euroopa Parlamendiga 2018. aastal võimalikult varakult kokkuleppele jõudmisele ja aitaks määrata kiiresti kindlaks tööprogrammi, nii et esimesi projekte oleks võimalik toetada enne 2019. aastat. Nõukogu kutsub üles kasutama täiel määral ära EDA potentsiaali liikmesriikidele seoses Euroopa Kaitsefondiga võimaliku toetuse andmisel. Nõukogu kutsub liikmesriike ja komisjoni üles alustama arutelusid Euroopa Kaitsefondi rahastamisvahendite üle ning jääb ootama 2018. aasta suvel esitatavaid ettepanekuid 2020. aastale järgneva perioodi sihipärase programmide kohta seoses Euroopa Kaitsefondi teadusuuringute vahendiga ja võimete vahendiga.

Kaitseküsimuste iga-aastane kooskõlastatud läbivaatamine

4. Tuletades eelkõige meelde oma 18. mai 2017. aasta järeldusi, väljendab nõukogu heameelt kaitseküsimuste iga-aastase kooskõlastatud läbivaatamise (CARD) katseprojektiga alustamise üle ja julgustab kõiki liikmesriike selles maksimaalselt osalema. Nõukogu rõhutab, et CARD aitab võtta kasutusele võimearendusplaani ja määrata kindlaks uued valdkonnad koostööprojektide käivitamiseks, mida saaks kaaluda alalise struktureeritud koostöö ja/või Euroopa Kaitsefondi raamistikus. Nende liikmesriikide puhul, kes osalevad alalises struktureeritud koostöös, peaks alalise struktureeritud koostöö kohustuste täitmise suunas tehtud edusammude iga-aastane hindamine tuginema nii palju kui võimalik CARDi käigus saadud teabele. Nõukogu jääb ootama CARDi katseprojekti aruannet, mis võimaldab anda täiendavaid poliitilisi suuniseid Euroopa võimete maastiku sidususe jaoks enne CARDi esimese täieliku rakendamisega alustamist 2019. aastal. Nõukogu kordab vajadust tagada sidusus CARDi ja võimearendusplaani ning vastavate NATO protsesside, näiteks NATO kaitseplaneerimise protsessi vahel, kus vajadused kattuvad, tunnistades samal ajal nende kahe organisatsiooni erinevat laadi ja vastavaid vastutusi.

ELi kaitsealgatuste vaheline sidusus

5. Nõukogu rõhutab, et alaline struktureeritud koostöö, CARD ja Euroopa Kaitsefond üheskoos aitavad tuua hüppelise muutuse liikmesriikidevahelises kaitsekoostöös ning süvendavad Euroopa kaitsekoostööd kooskõlas nõukogu 2016. aasta novembri järeldustega. Need kolm eraldiseisvat, kuid vastastikku täiendavat algatust aitavad kaasa suuremale tõhususele ja parematele tulemustele Euroopa julgeoleku- ja kaitsevallas, tuues liikmesriikide relvajõud üksteisele lähemale ning tugevdades Euroopa kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi (EDTIB) tõhusama koostöö ja koordineerimise kaudu. Peale selle tunnistab nõukogu, kuivõrd tähtis on liikmesriikide poliitilistel kohustustel põhinev tarnekindlus. Nõukogu kutsub kõrget esindajat / komisjoni asepresidenti / Euroopa Kaitseagentuuri juhti üles soodustama asjakohastel juhtudel täiendavat koostoimet ja koordineerimist seoses vastavate protsessidega, konsulteerides tihedalt liikmesriikidega.

Sõjaliste vajaduste kataloog 2017

6. Nõukogu kiidab täna samuti heaks sõjaliste vajaduste kataloogi 2017 (RC17), milles määratakse kindlaks sõjaliste võimete vajadused ÜJKP jaoks tulenevalt ELi ambitsioonitasemest, nagu nõukogu leppis kokku 2016. aasta novembris, võttes arvesse ELi üldisest strateegiast tulenevat kolme strateegilist prioriteeti. Võttes aluseks RC17, mis on nüüd laiapõhjalisem ning milles võetakse samuti arvesse uusi ohte, jätkatakse tööd selle soovitude rakendamisega, et teha kindlaks ja seada prioriteetide järjekorda ELi sõjaliste võimete puudujäägid, panustades võimearendusplaani eesmärgiga määrata kindlaks ELi võimete arendamise prioriteedid.

ELi lahingugrupid

7. Nõukogu kordab jätkuvat vajadust tugevdada ELi lahingugruppide ettevalmistust, nende modulaarsust ja nende tõhusat rahastamist, samuti sel eesmärgil, et hõlbustada siirmisega seotud poliitilisi otsuseid, kooskõlas oma 18. mai 2017. aasta järeldustega.

Ühtsed jõud

8. Nõukogu tuletab meelde, et liikmesriikidel on „ühtsed jõud“, mida nad saavad kasutada mitmesugustes raamistikes, ning et liikmesriikide võimete arendamine ÜJKP kaudu ja ELi vahendeid kasutades aitab seega ka tugevdada võimeid, mis on potentsiaalselt kättesaadavad ka ÜRO ja NATO jaoks.

Sõjaväelise liikuvuse parandamine

9. Praeguses julgeolekuolukorras on märkimisväärselt suurenenud vajadus hõlbustada ja kiirendada sõjaväelist liikuvust sõjaväeüksuste ja sõjaliste vahendite tulemuslikuks, õigeaegseks ja ohutuks liikumiseks kogu Euroopas ja väljapoole Euroopat. Sellega seoses väljendab nõukogu heameelt, et kõrge esindaja ja komisjon on esitanud õigel ajal ühisteatise, milles esitatakse võimalikud ELi tegevusliinid, et hõlbustada ja kiirendada sõjaväelist liikuvust kogu ELi territooriumil, sealhulgas maksimeerides ELi instrumentide vahelist tsiviil- ja sõjalise tegevuse koostoimet. Sellega seoses väljendab nõukogu heameelt töö üle, mida tehakse Euroopa Kaitseagentuuri, sealhulgas ajutise töörühma raamistikus, kes teevad tihedat koostööd Euroopa välisteenistuse ja komisjoni talitustega, eesmärgiga esitada üksikasjalik tegevuskava koos soovitatavate ülesannete ja vastutustega, sealhulgas näha ette ambitsioonikas ajakava, mis on kasuks ka ÜJKP-le. Nõukogu tervitab kõrge esindaja ja komisjoni kavatsust esitada 2018. aasta märtsiks sõjaväelise liikuvuse tegevuskava, tuginedes nendele tulemustele. Tegevuskava peaks terviklikul viisil käsitlema infrastruktuuri-, menetlus- ja regulatiivküsimusi, pidades silmas liikmesriikide poolt kindlaks määratud sõjalisi vajadusi, et hõlbustada isikkoosseisu ja vahendite liikuvust kogu ELis. Sellega seoses tunnustab nõukogu ka alalises struktureeritud koostöös osalevate liikmesriikide võetud kohustust lihtsustada ja ühtlustada piiriülest sõjalist transporti. Nendesse jõupingutustesse tuleks kaasata liikmesriikide pädevad asutused, kes konsulteerivad teiste asjakohaste sidusrühmadega, ning need jõupingutused peaksid olema sidusad vastavate NATO algatustega selles valdkonnas. Nõukogu tunnistab liikmesriikide vastutust seoses sõltumatute riiklike otsustega sõjaväeliste liikumiste osas ja tuleb selle küsimuse juurde regulaarselt tagasi.

ÜJKP valdkonna tsiviiltegevuse tugevdamine

Tsiviilkriisiohje prioriteetidid

10. Nõukogu rõhutab ÜJKP tsiviiltegevuse tähtsat panust ELi üldises strateegias määratletud kolme strateegilisse prioriteeti, milleks on reageerimine väliskonfliktidele ja -kriisidele, partnerite suutlikkuse suurendamine ning ELi ja selle kodanike kaitsmine. Nõukogu kordab, et politsei, õigusriigi ja tsiviilhalduse tugevdamine on endiselt ÜJKP tsiviiltegevuse keskmes, ning rõhutab julgeolekusektori reformi ja järelevalveülesannete olulisust ning võimalust siirda täitevvolitusega missioone. ÜJKP tsiviiltegevus on ELi laiema välistegevuse oluline vahend, et tegeleda ka julgeolekuprobleemidega, sealhulgas ebaseadusliku rände, hübriidohtude, kübeturvalisuse, terrorismi ja radikaliseerumise, organiseeritud kuritegevuse, piirihalduse ja merendusjulgeolekuga seotud probleemidega. Tuginedes oma 2016. aasta novembri ning 2017. aasta märtsi ja mai järeldustele, väljendab nõukogu oma otsustavust arendada edasi ja tugevdada olulist rolli, mida ÜJKP tsiviiltegevus võib koos teiste ELi vahenditega täita nii uute kui ka pikaajaliste julgeolekuprobleemide käsitlemisel.
11. Nõukogu rõhutab lisaks, kui tähtis on ELi integreeritud lähenemisviis konfliktidele ja kriisidele ning tihe koostöö ÜJKP valdkonna ning vabaduse, turvalisuse ja õiguse valdkonna osalejate vahel, et tugevdada sise- ja välisjulgeoleku vahelisi seoseid ning tsiviil-sõjalist koostoimet, sealhulgas koostööd kõnealuses valdkonnas ja partnerite suutlikkuse suurendamist. ÜJKP ning vabaduse, turvalisuse ja õiguse valdkonna ametite koostöö osas rõhutab nõukogu, et asjakohase teabe vahetamise alal on vaja kiiresti edasi liikuda ning samuti on vaja tõhustada koostööd strateegilisel ja operatiivsel tasandil.

12. Eeltoodut arvesse võttes kutsub nõukogu kõrget esindajat üles esitama 2018. aasta alguses tulevikku suunatud dokumendi. Selles tuleks hinnata, kuidas ÜJKP tsiviiltegevus peaks andma täiendava konkreetse panuse uute ja pikaajaliste julgeolekuprobleemide käsitlemisel ning kus on sellel lisaväärtus nii konfliktide ja kriiside suhtes võetava ELi integreeritud lähenemisviisi raames kui ka kogu konfliktitsükli vältel, sealhulgas ennetamise, varajase hoiatamise, kriisiohje, stabiliseerimise ja rahu kindlustamise valdkonnas, muu hulgas vastupanuvõime suurendamise, suutlikkuse arendamise ning stabiilsuse ja julgeoleku toetamise kaudu. Seda tööd tehes tuleks tihedalt konsulteerida liikmesriikide, komisjoni talituste, ÜJKP tsiviilmissioonide, vabaduse, turvalisuse ja õiguse valdkonna osalejate ning muude asjaomaste sidusrühmadega.
13. Nõukogu kutsub kõrget esindajat üles esitama selle põhjal 2018. aasta kevadeks tsiviilvõimete arendamise kava, konsulteerides tihedalt liikmesriikide, komisjoni talituste ning vabaduse, turvalisuse ja õiguse valdkonna osalejatega (sealhulgas ametitega) ning võttes arvesse neilt saadud asjakohast teavet. Kavas nähakse ette järgmised sammud tsiviilvõimete arendamisel.
14. Selle töö ja liikmesriikidelt saadud edasiste suuniste põhjal tuleks 2018. aastal kokku leppida ÜJKP tsiviiltegevust käsitlevas kokkuleppes, sealhulgas poliitilises pühendumises sellele protsessile, et pidada kinni ELi üldises strateegias esitatud ambitsioonitasemest. Kui see on asjakohane, võiksid seda protsessi toetada kõrgetasemelised arutelud. Nõukogu palub kõrgel esindajal anda tehtud edusammudest aru ELi üldise strateegia rakenduskava kohta esitatava aruande raames.

15. Nõukogu kordab, kui oluline on, et liit suudaks reageerida paremini, paindlikumalt ja kiiremini. Sellega seoses tervitab nõukogu konkreetseid ettepanekuid kohaldada ÜJKP tsiviiltegevuse suhtes mitmetasandilist lähenemisviisi, tuginedes olemasolevatele struktuuridele. Eelkõige tunnustab nõukogu keskse reageerimisvõime loomist, mis hõlmab missioonide toetamise tugevdatud platvormi ja olemasolevatesse missioonidesse paigutatud ressursse. Keskset reageerimisvõimet võib täiendada liikmesriikide kiirsiirmisvõimeliste ressursside ja planeerimiselementidega, samuti, vastavalt kokkuleppele, erirühmade ja mitut riiki hõlmavate üksustega nagu Euroopa eripolitseiüksus. Eri tasandid saab korraga aktiveerida ning rakendada neid vastavalt vajadusele ja asjakohasusele. Mitmetasandilist lähenemisviisi rakendatakse kaasaval viisil. Edasisi suuniseid rakendamise osas, et saavutada ambitsioonikas reageerimisvõime, peavad andma liikmesriigid, konsulteerides tihedalt Euroopa välisteenistuse ja komisjoniga. Nõukogu kutsub kõrget esindajat üles looma tihedas koostöös komisjoniga keskse reageerimisvõime, mis oleks täielikult toimiv 2018. aasta maiks. Mitmetasandiline lähenemisviis tuleks läbi vaadata 2019. aasta kevadeks.

Olukorrateadlikkus

16. Lisaks järelduste vastuvõtmisele 2016. aasta novembris ja 2017. aasta mais peab nõukogu tervitatavaks jätkuvaid edusamme ELi tsiviil-sõjalistel luureandmetel põhineva olukorrateadlikkuse edendamisel eeskätt tänu välisteenistuse eri struktuuride ja käibel olevate menetluste järkjärgulisele ühtlustamisele ning struktureeritud koostööle ELi Satelliidikeskusega (SATCEN). Nõukogu kutsub liikmesriike üles aktiivsemale osalemisele, mis soodustaks nende luuretuge ELile ning samuti ekspertide saatmist ja tuge muu hulgas ELi hübriidohtude ühisüksuse jaoks. Nõukogu pöördub selle küsimuse juurde tagasi, kui on tehtud uusi edusamme.

ÜJKP sõjaliste missioonide ja operatsioonide rahastamine

17. Nõukogu innustab parandama ELi sõjaliste missioonide ja operatsioonide ühiste kulude rahastamise sätteid ja korda. Seoses sellega loodab nõukogu saavutada 2017. aasta lõpuks kokkuleppe Euroopa Liidu sõjalise või kaitsepoliitilise tähendusega operatsioonide ühiste kulude rahastamise haldamise mehhanismi (Athena mehhanismi) põhjaliku läbivaatamise kohta.

Küberkaitse

18. Nõukogu tunnistab, et küberkaitse ja küberjulgeoleku koostoime tuleks muuta muu hulgas küberintsidentidele reageerimisel maksimaalseks, lähtudes seejuures 2014. aasta ELi küberkaitsepoliitika raamistiku rakendamisest ja selle ajakohastamisest ning kasutades Euroopa kaitsealase tegevuskava ja 2017. aasta septembris esitletud küberjulgeoleku paketi rakendamisest tulenevaid võimalusi. Eriti tunneb nõukogu heameelt EU CYBRID 2017 ja EU PACE 2017 õppuste üle ning julgustab saadud kogemusi arvesse võtma. Nõukogu innustab liikmesriike panema rõhku kübertehnoloogia, kübervastupidavusvõime ja oskuste nappuse alasele teadus- ja arendustegevusele, seda ka ELi ÜJKP missioonide ja operatsioonide paremaks kaitsmiseks. Nõukogu rõhutab ennekõike vajadust luua kiiresti küberkoolituse ja -õppe platvorm. Lisaks rõhutab nõukogu, et välja pakutud kaitsealgatusi on võimalik kasutada täiel määral selleks, et kiirendada Euroopa piisava kübervõimekuse väljaarendamist, ning näeb võimalusi küberkaitseprojektide võimalikuks väljaarendamiseks PESCO raames, kui PESCOs osalevad liikmesriigid seda vajalikuks peavad.

Suutlikkuse suurendamine julgeoleku ja arengu toetamiseks

19. Nõukogu peab tervitatavaks positiivseid samme stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahendi loomist käsitleva määruse muutmise poole, mis looks võimaluse toetada partnerriikide julgeolekut ja arengut suutlikkuse suurendamise kaudu, ning jääb ootama määruse rakendamist. Nõukogu tuletab meelde oma 18. mai 2017. aasta, 6. märtsi 2017. aasta ja 14. novembri 2016. aasta järeldusi vajaduse kohta täita täielikult kõik nõuded, et veelgi toetada partnerriike iseseisval kriiside ennetamisel ja ohjamisel, sealhulgas nõuded ÜJKP missioonide kontekstis. Nõukogu kordab, et julgeolekut ja arengut toetava suutlikkuse suurendamise algatuse geograafiline kohaldamisala on paindlik, ning kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles tegema kiiresti kindlaks ja töötama välja uusi projekte. Peale selle tuletab nõukogu meelde oma ettepanekut teha tööd spetsiaalse suutlikkuse suurendamiseks mõeldud rahastamisvahendiga, võttes arvesse vajalikku ettevalmistavat tööd.
-